

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-
гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 29 » _____ 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Креслення»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

спеціальність – 022 Дизайн

спеціалізація – 022.01 Графічний дизайн

освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

Кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
денна	2	3	16	30	3	6	65	120	3

**Тернопіль – ЗУНУ
2025**

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 022 «Дизайн», спеціалізації 022.01 Графічний дизайн, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 р. зі змінами, протокол №8 від 26.06 2025 р.).

Робочу програму розробила доцент кафедри архітектури та дизайну, кандидат архітектури, доцент **Колодрубська Олександра Іванівна**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол № 1 від 26.08.2025 р.

В. о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д.архітектури, професор

Дячок Оксана Миронівна

Гарант ОПІ «Графічний дизайн»
к.пед.н, доцент

Ірина Ціділо

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Креслення»

1. Опис дисципліни «Креслення»

Дисципліна – «Креслення»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 022 Дизайн Спеціалізація - 022.01 Графічний дизайн	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»	Лекції: <i>– 15 год.</i> Практичні заняття: <i>– 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 120 год. .	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>– 65 год.</i> Тренінг: 5 год. Індивідуальна робота: – 3 год.
Тижневих годин – 5, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен <i>3 семестр</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Креслення»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета викладання курсу «Креслення» полягає у вивченні студентами креслення та придбання навиків у виконанні технічних та архітектурно-будівельних креслень.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Креслення» є

- формування знань з основ стандартизації;
- формування вміння з оформлення конструкторської документації;
- отримання практичних навичок виконання і оформлення креслень у відповідності до стандартів ЄСКД;
- отримання практичних навичок у розробці технічних та архітектурно-будівельних креслень;
- ознайомлення з методами проектування.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК02. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

СК04. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Передумови для вивчення дисципліни: Курс «Креслення» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Рисунок», «Живопис».

2.5. Результати навчання.

ПР01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПР09. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.

3. Програма дисципліни «Креслення»

Змістовий модуль 1. Графічне відображення об'єкта.

Тема 1. Курс «Креслення».

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Креслення». Форми отримання знань та їх контроль. Рекомендована література. Загальні відомості про креслення. Креслярські інструменти, матеріали і прилади. Основні правила виконання креслень. Лінії креслення.

Тема 2. Основні відомості про нанесення розмірів.

Розміри на кресленнях. Нанесення розмірів отворів, округлень, квадратів, товщини. Рамки креслення. Основний напис та додаткова графа. Масштаби. Масштаби будівельних креслень. Шрифти креслярські. Основні параметри та розміри шрифту. Створення власного дизайнерського шрифту.

Тема 3. Геометричні побудови під час виконання креслень.

Поділ кола на рівні частини. Спряження. Послідовність побудови спряження двох прямих, що перетинаються.

Тема 4. Креслення у системі прямокутних проекцій. Аксонометричні проекції.

Методи проєціювання. Проєціювання на дві площини проекцій. Проєціювання на три площини проекцій. Вигляди. Загальні відомості про аксонометричні проекції. Види аксонометричних проекцій. Геометрична побудова аксонометричних зображень.

Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.

Тема 5. Загальні відомості й умовності в будівельних кресленнях.

Масштаби. Лінії креслення. Розміри. Числові позначки. Уклон. Основний напис. Написи. Виносні написи. Координатні осі. Умовні графічні зображення будівельних конструкцій, їх елементів.

Тема 6. Ортогональне креслення.

Основні види ортогональних креслень: план, фасад, розріз. Генеральний план. Послідовність виконання та графічні прийоми зображення в ортогональних проекціях. Масштаби креслень.

Тема 7. Конструювання об'єктів дизайну.

Стандартизація в дизайнерській діяльності. Правила виконання дизайнерського проєкту. Процес створення розгортки геометричного тіла. Розробка розгортки конструкції дизайнерського об'єкту.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Креслення»

4.1. Розподіл навчальних годин за модулями

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Графічне відображення об'єкта.						
Тема 1 Курс «Креслення».	2	2	6		2	Поточне оцінювання практичної роботи
Тема 2. Основні відомості про нанесення розмірів.	2	4	8			
Тема 3. Геометричні побудови під час виконання креслень.	2	4	8			
Тема 4. Креслення у системі прямокутних проекцій. Аксонометричні проекції.	2	4	8			Практ. робота Модульна контр. робота
Всього:	8	14	30			
Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.						
Тема 5. Загальні відомості й умовності в будівельних кресленнях.	1	2	7	3	3	Поточне оцінювання практичної роботи
Тема 6. Ортогональне креслення.	3	6	12			
Тема 7. Конструювання об'єктів дизайну.	3	8	18			Модульна контрольна робота
Всього	7	16	37			
Загалом за курс	15	30	67	3	5	
Підсумковий контроль	Екзамен					

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Графічне відображення об'єкта.

Практичне заняття № 1.

Тема 1. Графіка ліній.

Мета: ознайомлення здобувачів із креслярськими інструментами, матеріалами і приладами, із особливостями графіки ліній та формування у здобувачів навичок володіння графічними інструментами та уміння викреслювати типи ліній.

Практичне завдання: Графічна робота № 1. Типи ліній.

Викреслювання ліній: основна (суцільна), другорядна (штрихова), допоміжні (штрих-пунктирна, суцільна, суцільна хвиляста).

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А4.

Практичне заняття № 2-3.

Тема 2. Основні відомості про нанесення розмірів.

Мета: формування у здобувачів уміння викреслювати деталі та правильно наносити на креслениках розмірів.

Практичне завдання: Графічна робота № 2. Нанесення розмірів на деталь.
Викреслювання зображення деталі згідно з індивідуальним варіантом в масштабі 2:1 та нанесення розмірів.
Обладнання: лінійка, кутники, олівці.
Обсяг: один аркуш формату А4.

Практичне заняття № 4-5.

Тема 3. Геометричні побудови під час виконання креслень.

Мета: формування у здобувачів уміння правильно вичислити точки спряження і будувати спряження дотичних і прямої лінії з дугою кола, двох дуг з дугою спряження тощо.

Практичне завдання: Графічна робота № 3. Спряження при заданих радіусах.

Викреслювання спряжень: увігнене, опукле, комбіноване.

Обладнання: лінійка, кутники, циркуль, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А3.

Практичне заняття № 6-7.

Тема 4. Креслення у системі прямокутних проєкцій. Аксонометричні проєкції.

Мета: розвивати у здобувачів просторове мислення та уяву, формування уміння викреслювати три проєкції об'ємної деталі та будувати аксонометричні проєкції.

Практичне завдання: Графічна робота № 4. Креслення в системі прямокутних проєкцій.

Викреслювання трьох проєкцій деталі в довільних розмірах з показом всіх площин, осей та ліній зв'язку (тонкими лініями); нанесення необхідних розмірів.

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А3.

Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.

Практичне заняття № 8-11.

Тема 5. Загальні відомості й умовності в будівельних кресленнях.

Тема 6. Ортогональне креслення.

Мета: формування у здобувачів уміння викреслювати ортогональні креслення: плани та фасади будинку.

Практичне завдання:

Графічна робота № 5. План малоповерхового житлового будинку.

Виконання ортогональних проєкцій – плану малоповерхового житлового будинку (за індивідуальним завданням).

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Графічна робота № 6. Фасад малоповерхового житлового будинку.

Виконання ортогональних проєкцій – фасаду малоповерхового житлового будинку (за індивідуальним завданням).

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Практичне заняття № 12-15.

Тема 7. Дизайнерське креслення.

Мета: ознайомлення здобувачів із дизайнерськими креслениками та формування умінь викреслювати розгортки фігур дизайнерського креслення.

Практичне завдання: Графічна робота № 7. Конструкція та дизайн подарункового пакування.

Виконання розгортки фігур на листі ватману з урахуванням правил композиції та спів масштабності фігур одна до одної (за індивідуальним завданням).

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Практичне завдання: Графічна робота № 8. Конструкція та дизайн вивіски на фасаді будинку.

Виконання розгортки вивіски на фасаді будинку на листі ватману з урахуванням правил композиції та спів масштабності фігур одна до одної (за індивідуальним завданням).

Обладнання: лінійка, кутники, олівці.

Обсяг: один аркуш формату А-3.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Креслення» передбачає:

1. підготовку до практичних занять:
 - вивчення лекційного матеріалу;
 - опрацювання навчальної літератури з курсу;
 - самостійне вивчення окремих питань з дисципліни;
 - опрацювання завдань до практичних занять;
2. підготовку до модульних контрольних робіт.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ВИНЕСЕНИХ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

№ п/п	Тематика
1.	Наочне зображення предмету.
2.	Технічний рисунок.

3.	Спряження дуги кола з прямою.
4.	Додаткові та місцеві вигляди.
5.	Основні вимоги до оформлення робочих креслень.
6.	Поняття про розріз.
7.	Ескізування.

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це активний метод отримання здобувачами нової інформації, теоретичних знань з практичною перевіркою запропонованих умінь та навичок у безпечному середовищі.

Основне завдання тренінгу з курсу «Креслення» – сформувати у здобувачів нові уміння і навички, розвинути особистісні й професійні якості.

Метою тренінгу є підвищення професійних компетентностей та формування умінь представлення демонстраційної графіки.

Завдання тренінгу – презентація та захист демонстраційної графіки.

8. Методи навчання

Викладання курсу «Креслення» ґрунтується на поєднанні традиційних та інноваційних методів навчання. Найбільш ефективним є комплексне використання методів – від традиційних і репродуктивних на початковому етапі до інтерактивних та цифрових у подальшому, що забезпечує розвиток просторового мислення, креативності та професійних навичок.

Традиційні (класичні) методи:

- пояснювально-ілюстративний метод – демонстрація прикладів креслень, пояснення принципів побудови, повторення студентами.
- репродуктивний метод – відтворення готових зразків за інструкцією, вправлення у побудові ліній, геометричних фігур, проєкцій.
- практичний метод – виконання вправ, побудов, розрахунків безпосередньо на папері, використовуючи креслярські інструменти.

Проблемно-пошукові методи:

- евристичний – студенти знаходять спосіб виконання завдання під керівництвом викладача.
- метод проблемних ситуацій – постановка завдання без готового алгоритму, що розвиває логіку та творчість.

Активні та інтерактивні методи:

- проєктний метод – створення комплексних робіт (деталь, архітектурний елемент, конструкція).
- ігрові методи – використання навчальних ігор, конкурсів, змагань у точності креслення.
- колективна робота – виконання завдань у парах чи групах, спільний аналіз результатів.

Методи контролю та самоконтролю:

- виконання тестів на знання умовних позначень і правил оформлення.
- перевірка точності та акуратності креслень.
- самостійний пошук і виправлення помилок.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Креслення» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне оцінювання виконаних практичних завдань;
- оцінювання результату тренінгу;
- поточне оцінювання виконаних самостійних завдань;
- контрольні зрізи.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

3 семестр

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен

1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять.	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять.	Оцінювання завдання тренінгу	Оцінювання завдання	Оцінювання завдання
2. Модульний контроль 1 проводиться на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання практичного завдання.	2. Модульний контроль 2 проводиться на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання практичного завдання.			

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-8
2.	Проекційний екран	1-8
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-8
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-8
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	1-8
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-8
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-8
10	Креслярські дошки та інструменти для креслення.	1-8

12 . РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Глушко Ю. Ю., Боброва Т. Б., Високос С. М., Пеховка М. В., Сашко В. О., Терещенко Т. М., Черниш В. В. Креслення. Навчальний посібник. 2019. 109 с.
2. ДСТУ 9243.7:2023 Система проектної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень Чинний від 01.04.2024
3. Клименюк Т. М. Креслення. Рисунок : навч. посіб. / Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 243 с.
4. Правила виконання архітектурно-будівельних креслень (план, розріз, фасад): методичні вказівки до виконання курсових робіт з архітектурного проектування / уклад. О. В. Іванченко. Київ : КНУБА, 2024. 28 с.
5. Розум Р.І. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Інженерна графіка та основи взаємозамінності» / Тернопіль, ТНЕУ, 2019. 152 с.
6. Свірко В.О., Рубцов А.Л., Чемакіна О.В., Кузьмін О.В. Стандартизація в дизайнерській діяльності: навчальний посібник / За заг. ред. В.О. Свірка. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 232 с

Допоміжна

7. Будівельне креслення : навчально-методичний посібник та завдання до виконання графічної і самостійної роботи для студентів усіх форм навчання з курсу «Інженерна графіка» для студентів напряму «Будівництво» / Укладачі : А.І.Пік, В.І.Ковбашин. Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. 68 с.
8. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник / Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. 340 с.
9. Куленко М.Я. Графічний дизайн: мистецтво шрифту : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Михайло Куленко / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., Кн. 2. Київ: Альтерпрес, 2015. 155 с.
10. Морозенко О.П., Малишко Г.В. Правила виконання та оформлення креслень: Навч. посібник. / Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. 49 с.

Електронні ресурси

1. Аксонометричні проекції / URL: <https://studfile.net/preview/7129300/>
2. Метод проєціювання. Ортогональні проекції точки / URL: <https://studfile.net/preview/5775095/>